

REFERAT 2022-25: Teknik-, By- og Boligudvalget d. 04-11-2022

Mødedato Fredag d. 04. november 2022 kl. 12:30

Mødested Magistratssalen, Sønderborg Rådhus

Mødedeltagere Ganeswaran Shanmugaratnam, Erik Krogh, Kristian Beuschau, Tage Petersen, Kirsten H. Bachmann

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Temadrøftelse tilgængelighed i forhold til Bygningsreglementet.....	4
Godkendelse af forslag til lokalplan 4.5-3 Boligområde på Nørager og i forlængelse af Morsøvej og	5
Godkendelse af forslag til lokalplan 4.3-5 for et boligområde ved Helene Hanssens Vej, Sønderborg	8
Godkendelse af forslag til lokalplan 4.4-7 for et område til etageboliger, liberalt erhverv og uddann	11
Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for boliger ved Klinteskoven, Hørup.....	13
Godkendelse af hvorvidt der kan ske udleje af kommunale arealer til udlejning af el-løbehjul i Sønc	15
Godkendelse af opgradering og energioptimering af CTS-anlæg.....	18
Drøftelse af lukningsperiode for Sønder Havnegade, Sønderborg.....	20
Orientering om ny skilteplan for Bjerggade og Bagergade i Sønderborg.....	22
Godkendelse af forslag til realisering af budgetreduktioner budget 2023-2026.....	24
Godkendelse af takster for budgetåret 2023.....	27
Orientering om ledelsesinformation 2022 - ultimo september.....	29
Orientering om opfølgning på udmøntningsplan for 2022-2025 - september 2022.....	31
Generel orientering.....	33
Underskriftsark.....	34

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

22/428

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Godkendt. Med den tilføjelse, at punkt 11 "Godkendelse af forslag til realisering af budgetreduktioner budget 2023-2026" ændres til en driftsøssag.

Punkt 2: Temadrøftelse tilgængelighed i forhold til Bygningsreglementet

22/24658

Sagsresumé

På udvalgets møde den 4. november faciliterer forvaltningen en udvalgsdrøftelse af temaet ”tilgængelighed i forhold til Bygningsreglementet”. Materiale præsenteres på mødet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at drøfte

- temaet.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet en temadrøftelse om tilgængelighed i forhold til Bygningsreglementet i forbindelse med udvalgets møde den 4. november 2022, Forvaltningen faciliterer drøftelsen, som indeholder en introduktion og gennemgang af forskellige grundlæggende elementer inden for temaet. Materiale præsenteres på mødet.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Drøftet.

Bilag

Tilgængelighed - Powerpoint præsentation

Punkt 3: Godkendelse af forslag til lokalplan 4.5-3 Boligområde på Nørager og i forlængelse af Morsøvej og Vendsysselvej, Sønderborg

22/18718

Sagsresumé

Boligområdet Nørager og Søstjernevej m.fl. blev den 1. december 2020 udpeget til et omdannelsesområde. Dermed blev Sønderborg Kommune og Sønderborg Andelsboligforening (SAB) forpligtet til at udarbejde en udviklingsplan for boligområdet, som skal beskrive, hvordan antallet af almene familieboliger i området vil blive reduceret inden den 1. januar 2030.

Byrådet godkendte den 26. maj 2021 en udviklingsplan for blandt andet Nørager, og den er efterfølgende godkendt i Indenrigs- og boligministeriet i juni 2021. Området er ikke lokalplanlagt, og projektet kræver, at der udarbejdes en lokalplan for området.

Forslaget til lokalplantillæg er i overensstemmelse med gældende kommuneplanrammer.

Forslaget til lokalplanen har været i offentlig høring i fire uger. Forvaltningen har modtaget 18 bemærkninger, som har medført to ændringer.

Forvaltningen har den 30. august 2022 afholdt et borgerinformationsmøde som en del af den offentlige høring.

Projektet udvikles inden for bybåndet og understøtter Byrådets Vision om at understøtte udvikling af vores forskellige lokalsamfund og by-og havnemiljøer.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- lokalplanforslag 4.5-3 Boligområde på Nørager og i forlængelse af Morsøvej og Vendsysselvej, Sønderborg, med ændringer som beskrevet i indstillingsbilaget.

Sagsfremstilling

Boligområdet Nørager og Søstjernevej m.fl. blev den 1. december 2020 udpeget til et omdannelsesområde. Dermed blev Sønderborg Kommune og Sønderborg Andelsboligforening (SAB) forpligtet til at udarbejde en udviklingsplan for boligområdet, som skal beskrive, hvordan antallet af almene familieboliger i området vil blive reduceret inden den 1. januar 2030.

Byrådet godkendte den 26. maj 2021 udviklingsplanen for Nørager og Søstjernevej m.fl., og den er efterfølgende godkendt i Indenrigs- og boligministeriet i juni 2021. Heraf fremgår det, at andelen af almene familieboliger vil blive reduceret til 60 pct. Det betyder, at de nuværende boligblokke i Nørager skal nedrives og omdannes til 48 almene rækkehuse og 30 private rækkehuse. Den fysiske omdannelse af Nørager forventes påbegyndt i 2024 og afsluttet i 2027.

I udviklingsplanen arbejdes der ud fra principperne, om at skabe et nyt blandet boligområde med en ny og forstærket fælles identitet. Området kommer derfor til at bestå af private parcelhuse (eksisterende), nye private rækkehuse og nye almene rækkehuse. Der er hentet inspiration i det nyudviklede boligområde Lindehaven, som også er et blandet boligområde med flere forskellige boligtyper.

Forvaltningen vurderer, at projektet kræver udarbejdelse af en lokalplan for området på Nørager i Sønderborg, da området ikke er lokalplanlagt.

Området ligger i kommuneplanens rammeområde 4.5.004.B og er udlagt til boligformål. Forvaltningen vurderer, at projektet som ansøgt er i overensstemmelse med kommuneplanen. Det er derfor ikke nødvendigt at lave et kommuneplantillæg. Teknik- og Miljøudvalget godkendte på mødet den 2. november 2021 at igangsætte arbejdet med at udarbejde et lokalplanforslag. På Teknik-, By- og Boligudvalget møde den 9. august 2022 blev forslaget politisk behandlet og efterfølgende sendt i høring.

Lokalplanafrænsningen er fastlagt ud fra en samlet vurdering af projektets omfang og med baggrund i udviklingsplanen. Lokalplanen har fokus på at integrere Bo trygt-principperne i området, sådan at trygheden i området øges.

Området ligger i byzone og forbliver i byzone efter lokalplanudarbejdelsen.

Forslaget til lokalplanen har nu været i offentlig høring i fire uger i perioden fra den 11. august 2022 til den 8. september 2022. Forvaltningen har modtaget 18 høringssvar, som har givet anledning til en enkelt ændring. Desuden har forvaltningen af egen drift tilføjet en enkelt ændring. Høringssvarene fremgår af vedlagte bilag inklusiv forvaltningens bemærkninger hertil.

Forvaltningen har den 30. august 2022 afholdt et borgerinformationsmøde som en del af den offentlige høring. Ved mødet deltog ca. 60 borgere. Forvaltningen gennemgik lokalplanen. Der blev stillet spørgsmål til de trafikale forhold, højden på beplantningen ud til lokalplan området, stiforbindelser samt processen for byggeriet af henholdsvis de private og de almene rækkehuse.

Trafikale forhold

Forvaltningen vurderer, at projektet ikke medfører væsentlige ændringer i de trafikale forhold.

Der bliver i forbindelse med realisering af udviklingsplanen udarbejdet en trafikanalyse i 2023. Analysen skal blandt andet have fokus på afvikling af trafik på Nørrekobbel, Kærvej og Damgade, områdets sammenhæng til bymidten, Center Øst, Humlehøj-Skolen og Byens Havn. Analysen skal endvidere pege på løsninger omkring trafikikkerhed i kvarteret omkring Limfjordsvej, Læsøvej, Morsøvej og Vendsysselvej.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Udvalget anbefaler indstillingen.

Bilag

Indstillingsbilag 4.5-3

Lokalplanforslag 4.5-3

Høringssvar 4.5-3

Punkt 4: Godkendelse af forslag til lokalplan 4.3-5 for et boligområde ved Helene Hanssens Vej, Sønderborg

22/25779

Sagsresumé

Økonomiudvalget besluttede den 13. oktober 2021 at sælge projektarealet Borgmester Andersens Vej 41, 6400 Sønderborg, matrikel nr. 94b, Sønderborg.

Sønderborg Kommune har modtaget et projekt for udvikling af projektarealet til boligområde, hvilket har dannet grundlag for nærværende lokalplanforslag 4.3-5. Bygherre ønsker at udvikle arealet med henblik på at anvende grundstykket som boligområde med tæt-lav boligbebyggelse, såsom række-, dobbelt- og klyngehuse.

Forvaltningen vurderer, at det ansøgte projekt er i overensstemmelse med kommuneplanrammen for området, som er udlagt til tæt-lav- og etageboligbebyggelse, samt rekreativt område. Der er derfor ikke udarbejdet et kommuneplantillæg. Området er ikke lokalplanlagt.

Forslaget til lokalplanen har været i offentlig høring i fire uger i perioden fra den 22. august 2022 til den 19. september 2022. Forvaltningen har modtaget fem bemærkninger, som har medført to ændringsforslag.

Forvaltningen har ikke afholdt et borgermøde i forbindelse med den offentlige høring, da det blev vurderet, at lokalplanen ikke ville få væsentlig betydning for nærområdets brugere. Det blev derfor vurderet, at den offentlige høring var tilstrækkelig i dette tilfælde.

Projektet udvikles inden for bybåndet og understøtter Byrådets vision om at udvikle lokalområder ved at skabe attraktive bosætningsområder og derved skabe en øget bosætning.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- lokalplanforslag 4.3-5 Boligområde ved Helene Hanssens Vej, Sønderborg med ændringer som beskrevet i indstillingsbilaget.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget besluttede den 13. oktober 2021 at sælge projektarealet Borgmester Andersens Vej 41, 6400 Sønderborg, matrikel nr. 94b, Sønderborg. Områdets interne veje får navnet Helene Hanssens Vej samt Borgmester Andersens Vej.

Bygherre ønsker at udvikle arealet med henblik på at anvende grundstykket som boligområde med tæt-lav boligbebyggelse til helårsbeboelse, såsom række-, dobbelt- og klyngehuse med dertilhørende fælles opholdsarealer, boligvej og arealer til fælles parkering. Området må bebygges med en bebyggelsesprocent til og med 40 samt en højde på maksimalt to etager med en totalhøjde på op til 8,5 meter.

Området er i dag ikke lokalplanlagt. Projektet er betinget af en vedtaget lokalplan, der giver mulighed for fremadrettet at anvende grundstykket til tæt-lav boligbebyggelse.

Forvaltningen vurderer, at det ansøgte projekt er i overensstemmelse med kommuneplanen. Området ligger i kommuneplanens rammeområde 4.3.012.B, der er udlagt til tæt-lav boligbebyggelse og etageboligbebyggelse, samt rammeområde 4.3.001.F, der er udlagt til rekreativt område.

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til lokalplan, som har til formål at give mulighed for at anvende området til tæt-lav boligbebyggelse, udlægge arealer til fælles ophold samt sikre støjafskærmning og byggelinjer, så de vejledende støjgrænser overholdes. Lokalplanområdet får overkørsel til Borgmester Andersens Vej.

Lokalplanområdet udgør ca. en hektar og fremstår i dag som et ubebygget projektareal i tilknytning til eksisterende boligområder i det sydlige Sønderborg by. Både den nordlige, østlige og vestlige lokalplangrænse er i dag tæt bevokset med træer. Området gennemskæres af en eksisterende stiforbindelse, der i forbindelse med boligbebyggelsen forlægges nord-vest om boligområdet og forbindes med eksisterende stisystem.

Området ligger i byzone og forbliver i byzone efter lokalplanudarbejdelsen.

Forslaget til lokalplanen blev godkendt til offentlig høring på Teknik-, By- og Boligudvalgets møde den 9. August 2022.

Forslaget til lokalplanen har nu været i offentlig høring i fire uger i perioden fra den 22. august 2022 til den 19. september 2022. Forvaltningen har modtaget fem høringssvar, som har medført to ændringsforslag. Høringssvarene fremgår af bilag inklusiv forvaltningens bemærkninger hertil.

Forvaltningen har ikke afholdt et borgermøde i forbindelse med den offentlige høring, da det blev vurderet, at lokalplanen ikke ville få væsentlig betydning for nærområdets brugere. Det blev derfor vurderet, at den offentlige høring var tilstrækkelig i dette tilfælde.

Støjforhold:

Der er blevet foretaget støjberegninger i forhold til støjkonsekvenszone for området, og resultatet viser, at der er behov for en støjafskærmning på to meter for at kunne overholde grænseværdierne for vejstøj på opholdsarealer og planlagte boliger mod Borgmester Andersens Vej. Hertil indeholder lokalplanen en byggelinje, der hindrer bebyggelse i to etager på de arealer, idet første sals højde vil blive berørt af støjkonsekvenszonen for vejstøj.

Klimaforhold

Lokalplanområdet ligger delvist i et område som har risiko for oversvømmelser i forbindelse med nedbør. Der er udarbejdet en vandhåndteringsplan der viser, at der skal tilbageholdes 70 kubikmeter regnvand inden for lokalplanområdet, svarerende til en 50-års hændelse. Vandhåndteringsplanen giver også et bud på hvordan løsningsforslag til vandhåndtering kan ske. Vandhåndteringsplanen skal myndighedsgodkendes af Sønderborg Kommune inden ibrugtagning.

Trafikale forhold

Lokalplanområdet vil få vejadgang fra Borgmester Andersens Vej, som forventes at kunne optage den øgede mængde trafik. En realisering af lokalplanen vurderes derfor ikke at medføre væsentlige påvirkninger af trafikken i nærområdet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Udvalget anbefaler indstillingen.

Bilag

Indstillingsbilag 4.3-5

Lokalplanforslag 4.3-5 for et boligområde ved Helene Hanssens Vej, Sønderborg

Høringssvar 4.3-5

Punkt 5: Godkendelse af forslag til lokalplan 4.4-7 for et område til etageboliger, liberalt erhverv og uddannelsesinstitutioner ved Linde Alle, Sønderborg

22/23916

Sagsresumé

Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 5. oktober 2021 at igangsætte udarbejdelsen af et lokalplanforslag med tilhørende miljøscreening for et område til etageboliger, liberalt erhverv og uddannelsesinstitutioner ved Linde Alle i Sønderborg.

Lokalplanen er igangsat på baggrund af ønske fra ejer af ejendommen Linde Alle 7, 6400 Sønderborg, som ønsker permanent at kunne anvende ejendommen til uddannelsesinstitutioner.

Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at udarbejde et kommuneplantillæg.

Projektet udvikles inden for bybåndet, og understøtter bosætningsstrategien samt Byrådets vision om at udvikle attraktive rammer omkring uddannelsesinstitutionerne, så endnu flere får lyst til at bo og studere i Sønderborg.

Lokalplanforslaget har været i fire ugers offentlig høring. I forbindelse med den offentlige høringsperiode har forvaltningen ikke modtaget høringssvar.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- lokalplanforslag 4.4-7 for et område til etageboliger, liberalt erhverv og uddannelsesinstitutioner ved Linde Alle, Sønderborg.

Sagsfremstilling

Teknik- og Miljøudvalget igangsatte den 5. oktober 2021 udarbejdelse af en lokalplan med tilhørende miljøscreening for et område til etageboliger, liberalt erhverv og uddannelsesinstitutioner ved Linde Alle i Sønderborg, der ved politisk behandling på Teknik-, By- og Boligudvalgs mødet den 9. august 2022 blev sendt i høring.

Sønderborg Kommune har i 2019 meddelt en treårig midlertidig dispensation til at benytte den nuværende kontorbygning på adressen Linde Alle 7, 6400 Sønderborg til skolefaciliteter.

Ejendommen er omfattet af lokalplan 4.4-5 og kan i henhold til lokalplanens anvendelsesbestemmelse kun anvendes til liberalt erhverv og boligformål.

Ejer ønsker nu permanent at kunne anvende ejendommen til skole og lignende, udover hvad lokalplanen allerede tillader.

Forvaltningen vurderer, at dette kræver udarbejdelse af ny lokalplan for ejendommen Linde Alle 7 i Sønderborg, da projektet ikke kan rummes inden for den eksisterende lokalplan og dennes anvendelsesbestemmelser.

Den nye lokalplan har til formål at fastlægge ejendommens fremtidige anvendelse til etageboliger, liberalt erhverv og offentlige formål i form af uddannelsesinstitutioner.

Lokalplanen medtager desuden matrikel nr. 2995b Sønderborg, som ligger umiddelbart øst for ejendommen Linde Alle 7. Nabomatriklen er omfattet af samme eksisterende lokalplan 4.4-5 og er i forvejen udlagt til skoleformål. Da anvendelsen til skoleformål tænkes på tværs af de to matrikler, er det derfor meningsgivende at lægge de to matrikler under én samlet lokalplan.

Området ligger i kommuneplanens rammeområde 4.4.001.G og er udlagt til blandet bolig og erhverv. Herunder er der blandt andet mulighed for at etablere skoleformål. Forvaltningen vurderer, at projektet er i overensstemmelse med kommuneplanen. Det er derfor ikke nødvendigt at lave et kommuneplantillæg.

Området ligger i byzone og forbliver i byzone efter lokalplanudarbejdelsen.

Forslaget til lokalplanen har været i offentlig høring i fire uger i perioden fra den 10. august 2022 til den 7. september 2022. Forvaltningen har ikke modtaget høringsvar.

Trafikale forhold

Forvaltningen vurderer, at projektet ikke medfører væsentlige ændringer i de trafikale forhold.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Udvalget anbefaler indstillingen.

Bilag

Lokalplanforslag 4.4-7 Område til etageboliger, liberalt erhverv og uddannelsesinstitutioner ved Linde Alle, Sønderborg

Punkt 6: Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for boliger ved Klinteskoven, Hørup

22/29577

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning om en lokalplan for nye boliger ved Klinteskoven i Hørup. Bygherre ønsker at opføre 8-12 åben-lav boliger på matrikel 1078, Hørup.

Området er ikke lokalplanlagt eller kommuneplanlagt, og projektet kræver, at der udarbejdes en lokalplan og ændring af kommuneplanen. Ændring af kommuneplanen sker i forbindelse med kommuneplanrevisionen. Som en del af udarbejdelsen af lokalplanforslaget igangsættes en miljøscreening for området.

Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at afholde et borgerinformationsmøde i forbindelse med udarbejdelse af lokalplanen.

Projektet udvikles inden for bybåndet og understøtter Byrådets vision om at udvikle bæredygtige boligområder, transformere områder i byerne og skabe rammerne om et godt liv.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at der udarbejdes lokalplan for boliger ved Klinteskoven, Hørup
- at miljøscreening igangsættes samtidig med opstart af lokalplanarbejdet
- at et lokalplanforslag først kan vedtages når kommuneplanen indeholder en boligramme for området.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning om en lokalplan for nye boliger ved Klinteskoven i Hørup. Bygherre ønsker at opføre 8-12 åben-lav boliger på matrikel 1078, Hørup.

Vedlagte forslag til lokalplanafgrænsning udgør projektområdet, som befinder sig øst for boligområdet Klinteskoven i Hørup.

Arealet ligger i landzone, og vil overgå til byzone ved vedtagelse af lokalplanen.

Området er ikke lokalplanlagt, og projektet kræver, at der udarbejdes en lokalplan og at arealet udlægges til boligformål som en ramme i kommuneplanen. Arealet er i dag ikke rammelagt og indgår derfor i det pågående arbejde med revision af

kommuneplanen. Kommuneplanrevisionen forventes færdig i sidste halvdel af 2023, hvorefter lokalplanforslaget kan endeligt politisk behandles.

Sønderborg Kommunes Planstrategitillæg 2019 for udvikling i kystnærhedszonen dannede baggrund for en ansøgning om at få arealet udlagt til udviklingsområde. Ansøgningen blev imødekommet med Bekendtgørelse om landsplandirektiv 2021 for udviklingsområder i kystnærhedszonen. Dermed er der skabt mulighed for at arealet kan udlægges til boligudvikling i byzone.

Arealet har været omfattet af idéhøring af kommuneplanrevisionen hen over sommeren 2022. Forvaltningen har i den forbindelse modtaget ni bemærkninger til forslaget om at udlægge arealet til boligformål. Syv bemærkninger taler imod at udlægge området til boligformål. Der henvises til at det tidligere er blevet lovet, at der ikke skulle ske udbygning øst for Klinteskoven. Desuden henvises til naturværdi, biodiversitet, øgede trafikale gener, synlighed fra kysten og et manglende et behov for nye boliger. To bemærkninger taler for at udlægge området til boligformål med henvisning til at området vil være attraktivt for tilflyttere og at eksisterende infrastruktur kan rumme den ekstra trafik.

I forbindelse med lokalplanprocessen miljøscreener forvaltningen projektet for at afklare, om det medfører væsentlige miljøpåvirkninger og af den grund kræver, at der foretages en miljøvurdering.

Trafikale forhold

Påvirkning af trafikale forhold vurderes i forbindelse med miljøscreeningen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Godkendt.

Bilag

Lokalplanafgrænsning

Punkt 7: Godkendelse af hvorvidt der kan ske udleje af kommunale arealer til udlejning af el-løbehjul i Sønderborg Kommune

22/4331

Sagsresumé

Teknik-, By- og Boligudvalget drøftede den 5. april 2022 de forskellige muligheder for udleje af kommunale arealer til el-løbehjul. Udvalget gav forvaltningen til opgave at arbejde videre med en model for el-løbehjul, ligeledes skulle Ungdomsrådet inddrages i en dialog om emnet.

Forvaltningen har derfor undersøgt de trafiksikkerheds- og vejmyndighedsmæssige opmærksomhedspunkter, omkring en el-løbehjulsmodel samt indhentet data fra de nærliggende politikredse vedr. færdselsuheld mv. i forbindelse med el-løbehjul. Forvaltningen har ligeledes været i dialog med Ungdomsrådet vedrørende deres vurdering af behovet for el-løbehjul i Sønderborg Kommune.

Sagen understøtter Byrådets vision om grøn omstilling samt levende byer, lokalsamfund og fællesskaber.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

1. at der stilles kommunale arealer til rådighed til udleje af el-løbehjul mod et administrationsgebyr for leje af arealet jf. vejloven.

eller

2. at der gives afslag på at stille kommunale arealer til rådighed til udleje af el-løbehjul.

Sagsfremstilling

Den 5. april 2022 drøftede Teknik-, By- og Boligudvalget det juridiske handlerum for udleje af kommunale arealer til el-løbehjul. Den juridiske gennemgang fandt at kommunen efter Vejloven kan indgå aftaler med private udlejere om, at et offentligt vejareal kan bruges til udlejning af el-løbehjul efter et "free floating"-koncept. Dette er ikke en traditionel rådighedstilladelse, som når en cykelhandler stiller cykler ud foran sin butik, men en aftale om, at der kan sættes el-løbehjul frem på bestemte områder. Efter vejlovens § 80a kan kommunen stille arealet til rådighed for udlejning. En sådan aftale kan også omhandle andre typer af arealer, fx parker.

Ifølge Vejloven kan der opkræves en betaling, som modsvarer kommunens udgifter til, at arealet anvendes til udlejning. Det kan fx være hvis der skal ske særlig afmærkning eller sættes stativer op. Betaling må maksimalt dække kommunens udgifter og der må ikke opnås overskud med disse aftaler. Dette er dog en "kan"-bestemmelse, hvorfor der ikke er noget krav om, at kommunen tager betaling.

Erfaringer fra andre kommuner

Erfaringerne indsamlet fra andre kommuner og ligeledes forelagt udvalget den 5. april 2022 viste, at i Vejle Kommune var ordningen baseret på et politisk ønske om at få el-løbehjulene til byen, hvorfor de stillede kommunale arealer til rådighed til 'hubs' til løbehjulene efter vejloven.

I Herning Kommune blev der i samarbejde med den konkrete virksomhed udpeget nogle "hubs" til parkering af el-løbehjul fx på stationen. "Hubsene" er placeret på offentligt areal, og placeret efter vejlovens regler.

I Odense Kommune er alle "hubs" placeret på kommunale arealer, som er udlejet efter Vejloven. Odense Kommune opkræver i øjeblikket ikke leje for arealer. Hvis de udlejende virksomheder har ønsket "hubs" andre steder fx ved universitet, har virksomhederne skulle lave private aftaler med disse.

På baggrund af denne drøftelse gav udvalget forvaltningen til opgave at arbejde videre med et udkast til en model for el-løbehjul i Sønderborg Kommune samt at forvaltningen skulle gå i dialog med Ungdomsrådet herom.

Dialog med Sønderborg Ungdomsråd

Forvaltningen har været i dialog med Sønderborg Ungdomsråd vedrørende deres umiddelbare vurdering af behov for el-løbehjul i Sønderborg Kommune samt mulige placeringer af såkaldte 'hubs' (områder allokert til parkering af el-løbehjul). På baggrund af Ungdomsrådets møde den 17. maj 2022, var vurderingen at, der var enighed i rådet om, at der ikke ses et behov eller ønske om at have muligheden for at leje et el-løbehjul i Sønderborg Kommune. Ungdomsrådet drøftede og vurderede at Sønderborg by ikke findes stor nok til at et sådan koncept. Ungdomsrådet forventer ikke en stor efterspørgsel fra unge til el-løbehjul som transportform, da de mener at unge primært tager bussen eller cyklen hvis de skal transportere sig over længere strækninger. Endvidere bemærker Ungdomsrådet at en del af Sønderborg Bys charme er, at alt er inden for kort afstand. Ungdomsrådet forventer således at el-løbehjul i Sønderborg by primært vil blive benyttet af unge mennesker om natten, på vej hjem fra en bytur. Ungdomsrådet bemærker yderligere at, de mener at cykelveje er en bedre ide.

I forlængelse heraf har forvaltningen undersøgt de trafikikkerhed- og vejmyndighedsmæssige opmærksomhedspunkter for el-løbehjul.

Trafikkerhed- og vejmyndighedsmæssige opmærksomhedspunkter

For at undersøge hvordan andre el-løbehjulsmodeller har fungeret trafikikkerhedsmæssigt har forvaltningen indhentet dataudtræk fra Politiets registre for politikredsene Syd- og Sønderjyllands Politi, Midt- og Vestjyllands Politi og Fyns Politi. Derudover er der indhentet en generel erfaringsopsamling fra ovenstående politikredse samt Sydøstjyllands Politi, som dog ikke havde mulighed for at lave et dataudtræk fra deres registre.

Dataudtrækket dækker over sigtelser der involverer el-løbehjul fra de tre politikredses registre i perioden fra den 1. januar 2021 til den 1. juni 2022, og viser samlet

- 4 færdselsuheld med personskaade
- 31 færdselsuheld uden personskaade
- 35 narkosigtelser
- 53 spiritussigtelser
- 312 færdselslovsovertrædelser
- 6 ordenbekendtgørelser
- 4 andet.

I alt er der 445 sigtelser som involverer el-løbehjul for perioden. Det ses fra ovenstående data, at det primært er færdselslovsovertrædelser, der fylder efterfulgt af spiritus- og narkokørsel. Det bemærkes at der er et forventet mørketal på området.

Politikredsens generelle erfaringer med el-løbehjul er, at el-løbehjulene ofte er til ulempe for andre trafikanter. Det oplyses også at el-løbehjulene generelt ikke afleveres på de tiltænkte steder allokateret til dette (de såkaldte hubs). Politikredsen modtager således løbende klager over el-løbehjul. Et samlet notat over data fra politikredsen samt deres generelle erfaringer vedrørende el-løbehjul er vedhæftet som bilag til denne sag.

Færdselsstyrelsen

Forvaltningen har gennemgået Færdselsstyrelsens evaluering af forsøgsordningerne for små motoriserede el-køretøjer (2020) som supplement til data- og erfaringsindsamlingen fra politikredsen. Færdselsstyrelsens evalueringresultater er fra 2019, og underbygger oplysningerne fra politikredsen.

Klimaaftryk

I forhold til klimaaftrykket undersøges det ligeledes i Færdselsstyrelsens evalueringsrapport hvorvidt el-løbehjul medfører overgang fra aktiv til passiv transport fx for dem som ellers ville have cyklet. Undersøgelsen er foretaget af Via Trafik og baserer sig på en webbaseret spørgeskemaundersøgelse besvaret af 427 brugere af el-løbehjul. Undersøgelsen viser at

- Ca. 60 pct. af turene med el-løbehjul erstatter en tur til fods eller cykel, og har et negativt klimaaftryk,
- Ca. 12 pct. af turene med el-løbehjul erstatter en tur hvor brugeren af el-løbehjulet ellers slet ikke ville have foretaget turen, og har et negativt klimaaftryk.
- Ca. 12 pct. af turene med el-løbehjul erstatter en tur med bil eller taxi, og har et positivt klimaaftryk.
- Ca. 13. pct. af turene med el-løbehjul erstatter kollektiv trafik, og har et neutralt klimaaftryk.

(Færdselsstyrelsen, s. 39-41, 2020). Rapporten er vedlagt som bilag til denne sag.

På baggrund af Færdselsstyrelsens data vurderer forvaltningen derfor, at det er uklart hvorvidt el-løbehjul bidrager positivt til klimaaftrykket og handleplan for grøn omstilling af persontransport.

Det bemærkes endvidere at en el-løbehjulsordning i Sønderborg Kommune, vil medføre et øget forbrug af administrative ressourcer til besvarelse af borgerhenvendelser, klager, koordinering med virksomheden der udlejer el-løbehjul mv.

Såfremt udvalget godkender at stille kommunale arealer til rådighed til udlejning af el-løbehjul, arbejder forvaltningen videre med et mere specifikt model for el-løbehjul i Sønderborg kommune i samarbejde med konkrete ansøgere. Forvaltningen tager udgangspunkt i følgende:

- ansøger/virksomhed som ønsker at udleje el-løbehjul skal selv stå for opladning af el-løbehjulene. EL-løbehjulene vil ikke kunne kobles til det kommunale el- net fx en lygtepæl, da Sønderborg Kommune ikke må sælge strøm jf. varmforsyningsloven.
- udlejer bør sikre, at der stilles godkendte hjelme til rådighed for lejere.
- betingelse om indsamling af el-løbehjul 1. gang i døgnet.

Vedlagt som bilag er Færdselsstyrelsens publikation 'Evaluering af små motoriserede køretøjer. Færdselsstyrelsen 2020' samt notat med dataudtræk fra politiets registre.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Punkt 2 er godkendt.

Bilag

Notat vedr. dataudtræk fra Politiets registre om el-løbehjul

Evalueringsrapport om små motoriserede køretøjer, Færdselsstyrelsen 2020

Punkt 8: Godkendelse af opgradering og energioptimering af CTS-anlæg

21/3295

Sagsresumé

En stor del af de CTS-anlæg som er installeret i kommunens bygninger er meget gamle. Anlæggene bruges til at styre varme og ventilation for at minimere energispild og sikre et godt indeklima. Jf. budgetaftalen for 2023-2026 skal hovedparten af anlæggene opgraderes inden oktober 2023, da de ellers ikke opfylder kommunens krav til IT-sikkerhed. Forvaltningen estimerer, at det samlet vil koste 10 mio. kr. Det er muligt at lånefinansiere projektet.

Sagen er i tråd med Byrådets vision om at sikre en effektiv energianvendelse i den grønne omstilling.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- at der gives en anlægsbevilling på 10 mio. kr. til opgradering og energioptimering af 38 kommunale CTS-anlæg finansieret af lån. Låneydelserne finansieres af bygningsdriften.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har 50 CTS-anlæg på blandt andet kommunale skoler og plejecentre. CTS-anlæggene anvendes til at styre varme og ventilation i bygningerne, og bruges således til at minimere energispild og sikre et godt indeklima. Jf. budgetaftalen for 2023-2026 skal hovedparten af anlæggene opgraderes.

CTS-anlæggene er fordelt på flere forskellige modeller og servere, og er fra midten af halvfemserne og nyere. Kommunens IT-afdeling vurderer, at det er nødvendigt at opgradere 38 af de 50 CTS-anlæg, da disse anlæg kører på servere, hvis operativsystemer ikke har tilstrækkelig høj IT-sikkerhed. Disse 38 CTS-anlæg skal være opgraderet inden oktober 2023, da operativsystemerne udløber til denne dato. Alternativt skal CTS-anlæggene af sikkerhedshensyn tages ud af det tekniske netværk. Dermed vil det være umuligt at styre varme og ventilation i bygningerne, hvilket bliver til gene for brugerne og en økonomisk merudgift for kommunen.

Samtidig med opgraderingen af CTS-anlæggene anbefaler forvaltningen at energioptimere anlæggene, således at energistyringen kan effektiviseres yderligere.

Økonomi

Forvaltningen estimerer, at det samlet vil koste 10 mio. kr. at opgradere og energioptimere kommunens CTS-anlæg. 6 mio. kr. skal bruges til at opgradere systemernes IT-sikkerhed, og 4 mio. kr. skal bruges til energioptimering af CTS-anlæggene. Det er muligt at lånefinansiere de 10 mio. kr. til opgradering og energioptimering af CTS-anlæggene, da dette falder ind under energirenoveringer. Afbetalingen af lånet finansieres over bygningsdriften, og dette vil derfor fremover negativt påvirke serviceniveauet i bygningsdriften.

De 10 mio. kr. foreslås fordelt over tre budgetår med 1,5 mio. kr. i 2022, 4,5 mio. kr. i 2023 og 4 mio. kr. i 2024. I 2022 og 2023 vil forvaltningen opgradere CTS-anlæggenes IT-sikkerhed. I 2024 vil forvaltningen energioptimere CTS-anlæggene.

Opsummering af aktiviteter samt fordeling af omkostninger (i mio. kr.)

Aktivitet	2022	2023	2024
IT-sikkerhed	1,5	4,5	-
Energioptimering	-	-	4

Som følge af COVID-19 kan der være leveringsvanskeligheder på IT-udstyr og -programmer til opgradering af CTS-anlæggene. Derfor er sagen tidssensitiv i forhold til imødekommelse af deadline for tilstrækkeligt niveau af cybersikkerhed pr. oktober 2023.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Forvaltningen Økonomi og Arbejdsmarked oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der gives en tillægsbevilling til rådighedsbeløb i årene 2022, 2023 og 2024 og en samlet anlægsbevilling på 10 mio. kr., som finansieres ved låneoptagelse. Låneydelserne finansieres af bygningsdriften.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år 2022	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift					
Anlæg/ Rådighedsbeløb	03	1.500	4.500	4.000	
Finansiering via:					
Drift andetsteds	03		-90	-360	-600
Afsat rådighedsbeløb					
Låneoptagelse	01	-1.500	-4.500	-4.000	
Afdrag og renter af nye lån			90	360	600
Kassebeholdning	01	0	0	0	0

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Udvalget anbefaler indstillingen.

Punkt 9: Drøftelse af lukningsperiode for Sønder Havnegade, Sønderborg

21/4450

Sagsresumé

Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte på deres møde den 1. marts 2022 periodisk lukning for kørende trafik på Sønder Havnegade i Sønderborg hvert år fra 2022.

Efter politisk ønske har forvaltningen udarbejdet en sag, så der kan ske drøftelse af lukkeperioden for Sønder Havnegade.

Sagen understøtter Byrådets vision om at være en turistdestination i særklasse samt projekt Byens Havn, hvor Sønderborg Havn udvikles til et vartegn og samlingspunkt for byen.

Forvaltningen anbefaler, at Teknik-, By- og Boligudvalget drøfter sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at drøfte

- tilpasning af fremtidige lukkeperioder for Sønder Havnegade, Sønderborg.

Sagsfremstilling

Efter politisk ønske har forvaltningen udarbejdet en drøftelsessag, så der kan ske en politisk drøftelse af lukningsperioden for Sønder Havnegade.

Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte på deres møde den 1. marts 2022 at Sønder Havnegade i Sønderborg lukkes for kørende trafik hele døgnet alle ugens dage i hele juli og august måned hvert år fra 2022. Beslutningen baserede sig på en evaluering af prøvelukningen af strækningen i juli og august måned i 2021. Evalueringen omfattede en bred offentlig høring, dialog med restauranterne på den lukkede strækning og dialog med Syd- og Sønderjyllands Politi. Høringssvar samt evaluering med restauranterne fra 2021 er vedlagt som bilag.

Det bemærkes, at jf. protokol fra udvalgmødet den 1. marts 2022 ønskede udvalget, at forvaltningen foretager trafikmålinger for at følge udviklingen i trafikken på Strandvej og Kongevej i de perioder, hvor Sønder Havnegade er lukket. Dette blev igangsat, og forvaltningen nåede at udføre trafiktælling på de nævnte veje inden lukningen. Men tællingerne under lukningen måtte desværre afbestilles, da Vejdirektoratet med kort varsel igangsatte vedligeholdelsesarbejder på Alssundbroen i starten af august 2022. Forvaltningen vurderede, at trafiktællingerne ville blive påvirket af den øgede trafik i midtbyen, som arbejdet på Alssundbroen har afstedkommet og at trafiktællinger derfor ikke ville reflektere påvirkningen fra Sønder Havnegades lukning. Forvaltningen planlægger i stedet at gennemføre trafiktællinger på blandt andet Strandvej og Kongevej før og under næste lukning af Sønder Havnegade i 2023.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Drøftet. Forvaltningen forelægger en beslutningssag primo 2023.

Bilag

Høringsvar og vurderinger

Evaluering med restaurationer

Punkt 10: Orientering om ny skilteplan for Bjerggade og Bagergade i Sønderborg

21/4450

Sagsresumé

Forvaltningen har, efter dialog og godkendelse fra Syd- og Sønderjyllands Politi, planlagt at ændre skiltningen for Bagergade og Bjerggade på forsøgsmæssig basis. Formålet med skiltningen er at begrænse trafikken i dette område.

Forvaltningen vurderer, at trængsel i dette område er et generelt oplevet problem, grundet de smalle gader, og at problemet blev forstærket under prøvelukningen af Sønder Havnegade i 2021.

Forsøget vil forløbe frem til september 2023. Såfremt det kan dokumenteres at have den ønskede effekt, vil skiltningen blive gjort permanent.

Teknik-, By- og Boligudvalget orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med prøvelukningen af Sønder Havnegade i Sønderborg havde forvaltningen særlig opmærksomhed på de små smalle gader bag ved Sønder Havnegade, hvor to biler flere steder ikke kan passere hinanden, der er begrænset udsyn og begrænsede eller ingen sidearealer til de bløde trafikanter. Bjerggade og Bagergade får erfaringsmæssigt mest trafik, og derfor fik forvaltningen udført trafiktællinger på disse to gader før, under og efter prøvelukningen i 2021. På Bjerggade blev der talt ca. 2,5 gange så mange køretøjer under lukningen som før og efter. På Bagergade blev der talt ca. 2,75 gange så mange køretøjer under lukningen som før og efter. Uden for lukkeperioden for Sønder Havnegade kørte der ca. 300 biler i døgnet, svarende til 12,5 biler i timen.

Forvaltningen vurderer, at trængsel i dette område er et generelt oplevet problem, grundet de smalle gader, og at problemet blev forstærket under prøvelukningen af Sønder Havnegade.

Forvaltningen har, efter dialog og godkendelse fra Syd- og Sønderjyllands Politi, planlagt at ændre skiltningen for området på forsøgsmæssig basis. Formålet med skiltningen er at begrænse trafikken på de små gader. Forsøget vil forløbe frem til september 2023. Såfremt det kan dokumenteres at have den ønskede effekt, vil skiltningen blive gjort permanent.

Forvaltningen vurderer, at Sønder Havnegade og Kongevej vil optage hovedparten af den nuværende trafik på Bagergade og Bjerggade. I perioder hvor Sønder Havnegade er lukket, flytter trafikken til Løkken, Jernbanegade, Østergade, Ringgade og Kongevej. Det vurderes, at den øgede trafik ikke vil påvirke trafikafviklingen på de nævnte gader.

Konkret vil den ændrede skiltning for området omfatte følgende tiltag:

- Hvor Brogade møder Sønder Havnegade opsættes oplysningstavler i både sydgående og nordgående retning, der viser blind vej ind af Brogade samt en undertavle, hvor der står ”Lukket område”.
- Der opsættes et venstresvingsforbud i krydset Bagergade–Bjerggade for at undgå gennemkørende trafik via Bjerggade til Æblegade. Dermed vil det kun være muligt at foretage et højresving i krydset Bagergade–Bjerggade og trafikanter der kører denne vej, ender tilbage på Brogade i vestlig retning. Der kan ikke etableres en fysisk afspærring i den østlige ende af Bagergade, da beboerne på Bjerggade 2D–4E har vanskeligt ved at svinge ind fra Bjerggade på grund af de trange forhold. I stedet kører disse beboere ind fra Bagergade.
- I krydset Bjerggade–Æblegade opsættes skilt der viser ”motorkøretøjer forbudt” samt en undertavle med teksten ”Gælder kun gennemkørsel til Brogade”. Således kan alle, der har et ærinde på Bjerggade, lovligt køre ind, da forbuddet kun gælder ren gennemkørsel til Brogade.

Se kort med indtegnede skilte i vedlagte bilag. De slørede skilte er eksisterende skilte.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Taget til efterretning.

Bilag

Notat vedr. skilteplan for området bag Sønder Havnegade, Sønderborg

Punkt 11: Godkendelse af forslag til realisering af budgetreduktioner budget 2023-2026

21/26640

Sagsresumé

Det godkendte budget for 2023-2026 rummer flere krav om budgetreduktioner.

Jf. budgetaftalen 2022 er der for årene 2023 og frem indarbejdet krav om budgetreduktioner for 45.000 t.kr. Fordeling af de 45.000 t.kr. er konkretiseret via Direktionens forslag til de budgetreducerende tiltag, som blev godkendt i Byrådet den 22. juni 2022.

I budgetaftalen 2023 er der indarbejdet yderligere reduktioner for 20.000 t.kr. i 2023 stigende til 40.000 t.kr. fra 2024. Der er sket en fordeling på udvalg af reduktionen på 20.000 t.kr. fra 2023 og frem, hvor hvert udvalg drøfter og udmønter deres andel.

Dertil kommer effektiviseringskrav som følge af etablering af Logistik- og Servicecenteret, som blev godkendt i Byrådet den 26. august 2020.

I budgetaftalen er der endvidere indarbejdet et reduktionskrav til kollektiv trafik på 7.000 t.kr. Denne reduktion behandles i udvalgsmøder og Byråd i december 2022.

Desuden skal der i de kommende år realiseres besparelser på rengøringsområdet ved konkurrenceudsættelse, som senest er besluttet i Økonomiudvalget i august 2022.

Forvaltningen Teknik, Miljø og Bæredygtigheds andel af budgetreduktionerne eksklusiv kollektiv trafik udgør i 2023 samlet 14.653 t.kr., stigende til 15.434 t.kr. i 2024 og 2025, samt 16.498 t.kr. fra 2026.

Forvaltningen har udarbejdet et handlekatalog til udvalgenes udmøntning af budgetreduktionerne.

Efter udvalgets godkendelse af budgetreduktioner bringes disse til behandling i MED-udvalg med henblik på inddragelse i forbindelse med realiseringen. Inddragelsen sker i overensstemmelse med tids- og handlingsplanen for udmøntning af reduktioner, som blev drøftet i HMU den 4. oktober 2022

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- reduktionskataloget for så vidt angår de elementer, der henhører under Teknik-, Miljø- og Boligudvalget.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune oplever i disse år en presset økonomi. Aftaleparterne bag budgetaftalen 2023-2026 er derfor enige om, at der skal sikres en bedre balance mellem udgifter og indtægter.

Samlet set er der pålagt forvaltningen Teknik, Miljø og Bæredygtighed, at lave budgetreduktioner for 14.653 t.kr., stigende til 15.434 t.kr. i 2024 og 2025, samt 16.498 t.kr. fra 2026. Der er kun defineret en fordeling på udvalg for dele af reduktionskravet.

I budgetaftalen er der endvidere indarbejdet et reduktionskrav til kollektiv trafik på 7.000 t.kr. Denne reduktion behandles i udvalgsmøder og Byråd i december 2022.

Desuden skal der i de kommende år realiseres besparelser på rengøringsområdet ved konkurrenceudsættelse, som senest er besluttet i Økonomiudvalget i august 2022.

Kravet om budgetreduktioner stammer fra budgetaftalerne 2022 og 2023, samt etablering af logistik- og servicecenter og er sammensat således (eksklusiv kollektiv trafik):

I 1.000 kr.

Årsag	2023	2024	2025	2026
Budgetaftale 2022	-2.361	-3.142	-3.142	-4.206
Budgetaftale 2023	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200
Logistik- og Servicecenter	-9.092	-9.092	-9.092	-9.092
I alt	-14.653	-15.434	-15.434	-16.498

Byrådet har løbende været opmærksomme på behovet for at imødegå det stigende udgiftspress. Byrådet har i den forbindelse, jf. budgetaftalen 2022, godkendt budgetreducerende tiltag for 45.000 t.kr. fra 2023 og frem, som er konkretiseret via Direktionens forslag til reduktioner, godkendt i Byrådet den 22. juni 2022. Reduktionerne er konkretiseret i emner og der er således ikke sket fordeling på udvalg, ligesom der heller ikke er sket fordeling af reduktion på samtlige emner, hvorfor forvaltningens andel kan blive større. Endvidere bemærkes det, at reduktion vedrørende lejemaal og færre ejede bygninger ikke indgår i denne sag, idet disse håndteres særskilt.

Til udmøntning af budgetreduktionen vedrørende de budgetreducerende tiltag rummer det samlede handlekatalog forslag for -2.573 t.kr. i 2023, stigende til -3.307 t.kr. i 2024 og frem. Det stigende krav til budgetreduktion på -1.064 t.kr. i 2026 omhandler centralisering af tekniske områder under Logistik- og Servicecenteret og afventer indflytning i centeret.

Med budgetaftalen for 2023-2026 er det aftalt, at der skal indarbejdes reduktioner på lidt over 0,5 pct. af kommunens serviceudgifter stigende til en reduktion på ca. 1,1 pct. fra 2024. Det betyder konkret en reduktion på:

- 20.000 t.kr. i 2023
- 40.000 t.kr. fra 2024 og fremefter (svarende til yderligere 20.000 t.kr. fra 2024).

Aftaleparterne har aftalt fordelingen af reduktionen på de 20.000 t.kr. i 2023, som er fordelt på de enkelte fagudvalg. Udvalgene skal i forlængelse af budgetaftalen beslutte og implementere den konkrete udmøntning. Samlet er udvalgene under forvaltningen Teknik, Miljø og Bæredygtighed pålagt en reduktion på i alt 3.200 t.kr., hvoraf Teknik-, By- og Boligudvalgets andel udgør 1.400 t.kr.

Til udmøntning af budgetreduktionen jf. budgetaftalen 2023 har forvaltningen udarbejdet et samlet handlekatalog, som går på tværs af udvalg og derfor ikke tager hensyn til fordeling af reduktionen på udvalgene. Det samlede handlekatalog rummer til udmøntning af budgetaftalen 2023 forslag for -3.200 t.kr. fra 2023 og frem.

Ved beslutningen om etablering af et fælles Logistik- og Servicecenter blev der indarbejdet en budgetreduktion fra 2022 og frem. Budgetreduktionen er delvis håndteret i 2022, men mangler udmøntning i 2023 og frem. Konkret skal der udmøntes en budgetreduktion fra 2023 på -9.092 t.kr.

Til udmøntning af budgetreduktion vedr. etablering af Logistik- og Servicecenter rummer det samlede handlekatalog forslag for -9.262 t.kr. 2023, stigende til -9.372 t.kr. i 2024 og frem.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, i det budgetreduktionen er indarbejdet i forbindelse med 2. behandling af budget 2023-2026.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Drøftet.

Bilag

Effektiviseringsforslag 2023-2026 fordelt på udvalg

Effektiviseringsforslag 2023-2026 Grøn drift

Effektiviseringsforslag 2023-2026 Grå drift

Punkt 12: Godkendelse af takster for budgetåret 2023

21/26640

Sagsresumé

Budgettet for 2023 er nu vedtaget, og taksterne for 2023 skal godkendes inden budgetårets start og offentliggørelse.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- de fremsendte forslag til takster for 2023.

Sagsfremstilling

Budgettet for 2023 er nu vedtaget, og de kommunale takster, der gælder for borgerne for 2023, skal godkendes inden budgetårets start og offentliggørelse af takstoversigten.

For at sikre en generel åbenhed og information om de kommunale takster, der gælder over for borgerne, skal der udarbejdes en takstoversigt til budgettet. Det er obligatorisk at udarbejde en takstoversigt til det vedtagne budget.

Med udgangspunkt i det vedtagne budget 2023 er der udarbejdet vedhæftede takstblad inden for Teknik-, By- og Boligudvalgets område.

Taksterne er enten uændrede eller reguleret ved almindelige prisfremskrivninger, med undtagelse af:

Havne

Salg af strøm pr. kWh overgår, grundet de svingende energipriser, til en variabel pris og afregnes fremover til dagspris, tillagt administrationsgebyr.

Havnepenge pr. overnatning i tidsrum kl. 16-10 stiger med mellem 9 og 51 pct., svarende til 14-140 kr. med de største stigninger på de store bådlængder. Der er tale om en omlægning af taksterne, hvor strømmen nu bliver en del af taksten i stedet for særskilt opkrævet.

Der indføres takster på faste helårspladser i Egernsund og for sommersæson ved Gråsten Østbro. Taksterne varierer fra 800 kr. til 6.560 kr.

Der indføres takster ved besøg af krydstogtskibe. Taksterne varierer fra 3,75 kr. til 1.250 kr.

Renhold Sønderborg by

Taksten for renholdelse af centrum stiger med 5 pct., svarende til 6,86 kr. inkl. moms pr. løbende facademeter. Stigningen sker som led i en harmonisering af indtægter i forhold til kommunens udgift til opgaven.

Byggesager

Som konsekvens af budgetaftalen for 2023-2026 er byggesagsgebyr på erhvervsbyggeri og privat byggeri genindført fra 2023. I december 2022 fremlægges sag i Teknik-, By og Boligudvalget i forhold til ordning og takster.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Godkendt.

Bilag

Takstblad for budget 2023 TBB

Punkt 13: Orientering om ledelsesinformation 2022 - ultimo september

22/7260

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet set forventes der et merforbrug på områderne under Teknik-, By- og Boligudvalget på 7,1 mio. kr. Økonomien følges tæt i forvaltningen, og merforbruget forventes at kunne reduceres, som følge af mindreforbrug på områder under Økonomiudvalget.

Eventuelle mer- eller mindredgifter på det takst- og brugerfinansierede område overføres til 2023.

Teknik-, By- og Boligudvalget orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Teknik-, By- og Boligudvalgets område ultimo september viser et forbrug på 201,2 mio. kr. svarende til 79,4 pct. af det korrigerede budget.

Forventet regnskab for de enkelte områder:

Politikområde 03 Kommunale ejendomme:

- Ved det seneste skøn medio september forventes der et merforbrug på 13,8 mio. kr. som følge af stigende priser på el, gas og fjernvarme. Ved bevillingsrevisionerne 2022 er der indarbejdet delvis finansiering på 8,427 mio. kr., og der resterer således stadig en merudgift i forhold til de stigende energipriser på 5,373 mio. kr.

Politikområde 05 Bosætning og Byggeri:

- Der forventes balance.

Politikområde 08 Veje og trafik:

- Ved det seneste skøn ultimo september forventes der et samlet merforbrug på 17,2 mio. kr. til busdrift, Færgen Bitten, gadelys og signalanlæg. Ved bevillingsrevisionerne 2022 er der indarbejdet en delvis finansiering på 15,1 mio. kr., og der resterer således stadig en merudgift på 2,1 mio. kr. Mindreforbruget på 1,5 mio. kr. vedrørende vintertjenesten indgår som del af effektiviseringskravet i forhold til Logistik- og Servicecentret.

Samlet set forventes der merforbrug på Teknik-, By- og Boligudvalgets område. Merforbruget skyldes primært stigende energipriser, der påvirker de kommunale udgifter til el, gas og brændstof. Udviklingen følges derfor tæt. Derudover opleves der stigning i priser for byggematerialer og asfalt. Forvaltningen vil løbende holde udvalget orienteret via ledelsesinformation.

Det bemærkes, at områderne under Økonomiudvalget viser et forbrug på 80,4 mio. kr. svarende til 77,1 pct. af det korrigerede budget.

Økonomien følges tæt i forvaltningen, og merforbruget under Teknik-, By- og Boligudvalget forventes at kunne reduceres, som følge af mindreforbrug under Økonomiudvalget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Taget til efterretning.

Bilag

LIS Drift TBB ultimo september 2022

Punkt 14: Orientering om opfølgning på udmøntningsplan for 2022-2025 - september 2022

21/11187

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 29. september 2021 budgettet for 2022 og overslagsårene 2023-2025. Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgningen i løbet af året.

Udover elementerne for budgettet for 2022 indeholder orienteringen også status på en række uafsluttede elementer fra udmøntningsplanerne fra 2019-2022, 2020-2023 og 2021-2024. Den fremadrettede udmøntning af denne samlede opgaveportefølje betyder, efter forvaltningens vurdering, et betydeligt arbejdspress på organisationen.

Teknik-, By- og Boligudvalget orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 29. september 2021 budgettet for 2022 og overslagsårene 2023-2025. Under overskriften ”Attraktiv og aktiv kommune” indeholder den underliggende budgetaftale en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser såvel som reduktioner på udvalgte budgetposter.

Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 10. november 2021 udmøntningsplanen.

Status på udmøntningsplanen vil – i overensstemmelse med budgetforliget – blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 9. februar 2022 og herefter hver anden måned. Derefter orienteres fagudvalgene første gang på marts-møderne i 2022 og herefter hver anden måned.

Udover elementerne for budgettet for 2022, så indeholder orientering til Økonomiudvalget også de uafsluttede elementer fra tidligere udmøntningsplaner. Konkret er der tale om en række videreførte elementer fra budgetterne 2019-2022, 2020-2023 og 2021-2024, som er overført til udmøntningsplanen for budget 2022-2025, så disse elementer også vil blive fulgt fremadrettet.

Den samlede opgaveportefølje for udmøntningsplanen 2022-2025 lægger, efter forvaltningens vurdering, et betydeligt arbejdspress på organisationen – både i relation til mængden og kompleksiteten af opgaver.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. september 2022 fremgår af bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Taget til efterretning.

Bilag

Opfølgning på udmøntningsplan B2022 - 2025 TBB - september

Punkt 15: Generel orientering

22/433

Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen:

1. Afgørelser fra Planklagenævnet.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 04-11-2022

Taget til efterretning.

Bilag

Ad 1. Afgørelse Planklagenævnet

Ad 1. Afgørelse Planklagenævnet (2)

Punkt 16: Underskriftsark

22/432

Sagsresumé

Brug knappen GODKENDT i venstre side for at godkende/underskrive.